

Utdrag af Undertecknads [Fredrik Engelmarks] Dagbok, år 1842

<sida 1> Utdrag af Undertecknads Dagbok, år 1842

1 Januarii Några Lapphushåll hade för dagen inqvarterat sig i byn. På morgonen gick jag att samla dem till en andaktstund, hvartill de voro mycket villige. I anledning af dagens [[<stora> överstrykt ord](#)] betydelse, sökte jag göra dem uppmärksamma på [[<Guds stora godhet> överstrykta ord](#)] de många välgärningar vi af Guds gohet, under det förflutna året, fått emottaga, hvaremot vi, om än med redligt uppsåt, ej annat kunnat än fela ó förse oss emot Gud, hvilket vi, isynnerhet denna dag, borde ihogkomma och i ett deröfver förkrossadt ó ångerfullt hjerta fly till [[2 överstrykta ord](#)] Jesum C[ri]stum, som dena dag, till vårt stora tröst anamat det ljuftva Fräls[are] [[sidhörnet skadats](#)] <sida2> Namnet, hvarföre Han ej skulle förskjuta oss, utan lika Faderligt, som hitintills ledsaka oss genom våra okända öden; hvilket de uppmärksamt afhörde. Efter Andak[t]ss[t]unden med By folket [[<äfven> överstrykt ord](#)] hvilken äfven Lapparne [[<voro> överstrykt ord](#)] bevistade, samtalade jag med dem, och alla betygade sin glädje öfver Skolinrättningen, men isynnerhet en, fruktade att barnen, efter utgången från Skolan, skulle glömma, hvad de därstädes lärt, hvilket [[<ej> överstrykt ord](#)] hittills sade han varit vanligt. Jag hyste samma fruktan ó frågade hvad han i sin tanke hölle bäst för att hämma detta, om ej en ständigt kring resande Catechet? Han medgaf det väl, men anmärkte att detta var ett hundalif, emedan man [[<efter> överstrykt ord](#)], under uppsökandet af Lapparne, är <sida 3> [[ett överstrykt ord](#)] i fara att villas och måste ofta ligga i skogen, blottställd för hunger ó köld, hvilket han, under sin 12 åriga Catechet sysslas utöfning fått erfara. —

9de [[<Januari> överstrykt ord](#)] Söndag. Tidigt på morgonen afsände jag bud till Lapparna, som ett stycke från byn uppslagit sina kojor och inbjöd dem till aftonen på en andaktsstun[d] hvartil de funnos villiga. Allmänt samlades de den utsatta tiden och det tal jag på deras språk höll afhördes med uppmärksamhet. Efter dess slut och sedan de alla betygat sin tillfridsställelse så väl öfver språkets renhet som öfver det ämne, som jag afhandlat, läste jag, [[<enligt> överstrykt ord](#)] efter deras önskan, en stund med deras barn af hvilka några läste någorl. andra uselt. Derefter inkommo somliga af Lapparna i min kammare hvarest vi samtalade i andeliga ämnen, hvarunder isynnerhet en ung flicka var <sida 4> mycket rörd. Då hennes sällskap emellertid inkommit på andra ämnen och till mig gjorde förfrågningar om åtskilligt, fästade hon oåterkalleligen sina blickar på det Krusifix som hängde på wäggen under det hon ur Psalmboken läste den 5te Akten af Christi Pinos Historia. Hennes tårfulla ögon och andaktsfulla anletsdrag bevitnade att något utomordentligt föregick i hennes själ. Händelsevis föll betraktelsen öfver M[änni]skohjertat, framställt i 10 Bilder, i hennes händer; "O! utropade hon, huru ondt och fördärfvadt är mitt hjerta, jag har väl förr sett denna hiskeliga framställning, men kan likväl ej frukta för synder som jag borde. —

Utdrag af Undertecknads [Fredrik Engelmarks] Dagbok, år 1842

12te Åtföljd af några Skolbarn gick jag på aftonen till några Lapphushåll, som med [[<med> överstrykt ord](#)] glädje emottogo oss. En sorglig anblick mötte mig vid inträdet uti en Koja af en Lappustru, hvilken af en sjudande Gryta, som från sitt hängsel nedfallit öfver henne [<sida 5>](#) blifvit öfverskjöld ó på det högsta skadad. Lapparna ansågo detta för en onaturlig händelse, förorsakad af onda makter, De berättade sig äfven hafva hört åtskillige klagorop och ymkeliga läten i sin omgifning. Då försöket [[<om> överstrykt ord](#)] att betaga dem denna wantro till det mästa fåfängt aflupit [[<ofta> överstrykt ord](#)] påmintes att de onda makterna ej kunde skada oss utom Guds tillstädjelse, hvilket äfven de medgåfvo. Begäran att med dem få hålla en Bönestund bifölls gerna och i den Koja jag var samlades så många som kunde rymmas. Efter bönestundens slut talades till den lidandes uppmuntran och tröst, hvilket af alla med rörelse afhördes och den sjuke önskade: "Gud hjelpe mig att tåligt fördraga det lidande han låtit komma öfver mig. Wi är mycket onda och otacksamma emot Gud och skulle vist blifva ännu värre genom ständig medgång och lycka. Genom mitt lidande påminnes jag om huru mycket vår Frälsare lidit oskyldigt för [[<m> överstrykt tecken](#)] [<sida 6>](#) mina synder.

16. I dag på marknaden uppsökte mig en Lappman och begärde att jag skulle förhöra hans son, som nyligen utgått från Skolan och nu medföljde sin Fader, samt gifva honom några förmaningar. Under det jag med glädje fullgjorde denna öm[m]a Faders önskan för sin sons wäl, var han sjelf närvarande och med djup rörelse ständigt påminnande: Min kära Son, hör noga efter och mins hvad han säger dig. Ej wetande hvarmed Han nog kunde uttrycka sin tacksägelse, ville han vid afskedet skänka mig en renkalf, hvilket dock afböjdes medelst erindran att den största tacksamhet vore ådagalag[d] då han, så mycket han förmådde, sökte vinna ändamålet med sin Sons undervisning.—[<sida 7>](#)

Den 20de Martii. Då jag i dag tillsporde en, i denna winter ifrån min Skola utgången Skolflicka huru hon nu mädde utbrast hon i tårar [[4 överstrykta bokstäver](#)] och sedan hon hämtat sig svarade: Jag har mycket ledsamt och saknar med bedröfvelse min ljuftva skoltid. Det är rätt svårt att vara i Kåtan bland Lapparna som blott tala det fåfängt är. När min Svåger hemkom från marknaden var han drucken, hvilket för mig var så ledsamt att jag lemnade Kåtan och flydde till Skogen. Mitt högsta nöje är att läsa och dervid ihogkommer jag alltid huru du förklarar det för mig och oakadt de åtala mig för det jag alltid vill läsa och sjunga, vill jag dock aldrig uphöra dermed, eller förglöm[m]a hvad jag lärt. [<sida 8>](#) Jag får nu ofta med smärta ihogkomma att jag ej var så flitig medan jag var i Skolan som jag bordt vara och när jag i bland lessnade [[<s> överstrykt bokstav](#)] med läsningen önskade jag att få fara därifrån [[<Skolan> överstrykt ord](#)], men nu är det för mig en stor glädje att få råka Dig och Skolbarnen och jag föreställer mig att saknaden blifver odräglig då jag måste flytta till fjället och ej få göra sådana besök. —

Utdrag af Undertecknads [Fredrik Engelmarks] Dagbok, år 1842

16de December. Jag besökte en Lappfamilj som nyligen nedflyttat från fjället; De voro äfven nu fullt sysselsatta med flyttnings arbetet och hade till en del nedragit sin kåta; De [ett överstrykt ord] nedsatte sig dock en stund kring de rykande eldbränderna. Då en främmande Lappman beklagade sig öfver den olycka de under hösten lidit på sina Rhenkreatur och yttrade sin fruktan att det påstående tövädret skulle göra det omöjligt föda sig för de återstående svarade HusFadren <sida 9> helt öfverlåtande: Ja, ske Herrans vilja, så säger jag för min del. Han som råder öfver allt, vet väl råd, när vi blifva rådlöse. Då en svänsk, som vid detta tillfället gjorde besök hos denna sin Rhen-Lapp, ursäktade sig att han ej hade bränvin att traktera honom med, svarade han: Jag super aldrig mer bränvin, vill heller aldrig se det. O Gud! jag kommer nu ofta ihog [=ihåg] huru [ofta> överstrykt ord] många gånger jag i mina unga dagar svamlade i fyllan och nästan förstörde både kropp ó själ. Ett alldeles ovanligt och högst märkvärdigt yttrande af en lapp.

25. Jag sammankallade på aftonen lapparne som stationerat sig kring byn ó hade med dem en andaktstund. Under stilla andakt afhörde de hvad som sades. Efter <sida 10> andaktsstundens slut aflade alla sin varma tacksägelse ó en sade med synnerlig rörelse: O huru ljufligt och uplifvande är icke Guds ord; huru sällt att få höra det förkunnas. Gud hjelpe oss alla att minnas och efterfölja hvad du sagt oss. Det är högst beklagligt med oss, som liksom wildjuren måste nästan natt ó dag kringstryka i skogen ó arbeta med våra Rhenar ó hafva sällan tid att läsa Guds ord. —

27. I dag inträdde till mig en Lapman och sade: Jag ber om ursäkt för det jag kom ó kanhända hindrar Dig, men jag [emedan jag jä - - vill> överstrykta ord] gör det emedan jag gärna vill tala med dem som äro erfarna i Guds ord. Det träffas ganska få som vilja tala, eller höra talas om Gud och andeliga ting och jag sjelf har förr varit just en sådan. Men <sida 11> nu Gudi lof, nu har jag blifvit öfvertygad om huru fåfängligt allt är i werlden och huru högst usle de m[änni]skor som dervid fästa sina hjertan, men däremot huru sälle de som älska Gud och hafva honom för sitt högsta goda. Jag har varit en högst fördärfvad M[ännis]ska som förr funnit mitt nöje i synden, men Gud har genom sin Anda uplyst mig om mitt farliga tillstånd och oaktadt mycket ondt ännu bor i mitt hjerta, erfar jag dock att Gud vill vara mig nådig och att jag ej skall förgås. — Efter ett långt samtal med denna man, det uppbyggeligaste jag någonsin hafvit [=haft] med någon Lapp, bad han vid afskedet med tårar: Kära bed Gud för oss usla varelser. —

<sida 12> [en tom sida]

—
Original omfattande 12 små sidor, skrivet av pastor Engelmark som tjänstgjorde i Pajala 1842. / Pajala kyrkoarkiv / Felaktigt placerad bland Laestadiushandlingar.